

Σάββατο, 22 Μαΐου 2004
Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΒΙΟΛΟΓΙΑ

ΘΕΜΑ 1

Στις ερωτήσεις 1-5, να γράψετε στο τετράδιό σας τον αριθμό της ερώτησης και δίπλα του το γράμμα που αντιστοιχεί στη σωστή απάντηση.

1. Οι οροί περιέχουν:

- α. αντιγόνα
- β. Β λεμφοκύτταρα
- γ. αντισώματα
- δ. λυσοζύμη

Μονάδες 5

2. Η πολιομυελίτιδα οφείλεται σε:

- α. βακτήριο
- β. ιό
- γ. πρωτόζωο
- δ. μύκητα

Μονάδες 5

3. Ο ιός HIV περιέχει:

- α. DNA
- β. RNA
- γ. DNA και αντίστροφη μεταγραφή
- δ. RNA και αντίστροφη μεταγραφή

Μονάδες 5

4. Το φαινόμενο του θερμοκηπίου οφείλεται σε αυξημένη συγκέντρωση στην ατμόσφαιρα του...

- α. μονοξειδίου του άνθρακα
- β. διοξειδίου του άνθρακα
- γ. διοξειδίου του θείου
- δ. διοξειδίου του αζώτου

Μονάδες 5

5. Στο φαινόμενο της βιοσυσσώρευσης η συγκέντρωση της μη βιοδιασπώμενης ουσίας...
- α. ελαττώνεται όσο προχωράμε στα ανώτερα τροφικά επίπεδα
  - β. αυξάνεται όσο προχωράμε στα ανώτερα τροφικά επίπεδα
  - γ. παραμένει σταθερή σε όλα τα τροφικά επίπεδα
  - δ. παραμένει σταθερή επειδή μεταβολίζεται

Μονάδες 5

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

- 1. γ
- 2. β
- 3. δ
- 4. β
- 5. β

ΘΕΜΑ 2

Να απαντήσετε στις παρακάτω ερωτήσεις:

1. Ποιο είναι το κριτήριο, στις περισσότερες περιπτώσεις, για να χαρακτηριστεί ένας ρύπος απειλή για το περιβάλλον;

Μονάδες 5

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

Σελ. 103 1^η στήλη

«Στις περισσότερες περιπτώσεις...από ό,τι εισάγεται σε ένα οικοσύστημα»

2. Ποιες είναι οι επιπτώσεις της υπεριώδους ακτινοβολίας στους οργανισμούς;

Μονάδες 5

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

Σελ. 105 2^η στήλη

«Η ακτινοβολία αυτή έχει θανατηφόρο δράση... καρκίνο του δέρματος.»

3. Ένα από τα συμπτώματα με τα οποία εκδηλώνεται η φλεγμονή, μετά τον τραυματισμό του δέρματος από ένα αιχμηρό αντικείμενο και την είσοδο παθογόνων μικροοργανισμών είναι και ο πόνος. Πού οφείλεται το σύμπτωμα αυτό;

Μονάδες 5

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

Σελ. 33 1^η στήλη

«Ο πόνος οφείλεται ... από τους μικροοργανισμούς»

4. Πώς προκαλείται το φωτοχημικό νέφος;

Μονάδες 5

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

Σελ. 105 1^η στήλη

«Το νέφος που κάλυψε το Λονδίνο...ανήκουν το όζον και το νιτρικό υπεροξυακετύλιο»

5. Με ποιους τρόπους μπορεί να μεταδοθεί η ηπατίτιδα C;

Μονάδες 5

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

Η ηπατίτιδα C είναι σεξουαλικά μεταδιδόμενη ασθένεια. Συνεπώς μεταδίδεται:

- α) Κυρίως με τη σεξουαλική επαφή
- β) Μέσω του αίματος ή των παραγώγων του (π.χ., σε περιπτώσεις μετάγγισης ή χρήσης μολυσμένης σύριγγας)
- γ) Από τη μολυσμένη μητέρα στο έμβryo

ΘΕΜΑ 3

Οι περισσότεροι μικροοργανισμοί είναι χρήσιμοι ή και απαραίτητοι για τον άνθρωπο.

1. Κάποιοι μικροοργανισμοί χαρακτηρίζονται ως δυνητικά παθογόνοι. Πότε βλέπουν και πότε ωφελούν τον ανθρώπινο οργανισμό;

Μονάδες 10

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

Σελ. 11 1^η στήλη

«Άλλοι μικροοργανισμοί...έως δυνητικά παθογόνοι.»

2. Από ποιους μικροοργανισμούς παράγονται και με ποιους μηχανισμούς δρουν τα αντιβιοτικά;

Μονάδες 10

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

Παράγονται από βακτήρια και μύκητες.
Προσοχή! Να μην αναφερθούν τα φυτά.

Δράση αντιβιοτικών:

Σελ. 25 2^η στήλη

«Τα αντιβιοτικά... πλασματικής μεμβράνης.»

3. Ποιοι μικροοργανισμοί χαρακτηρίζονται ως αποικοδομητές και ποιος είναι ο ρόλος τους στη λειτουργία του οικοσυστήματος;

Μονάδες 5

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

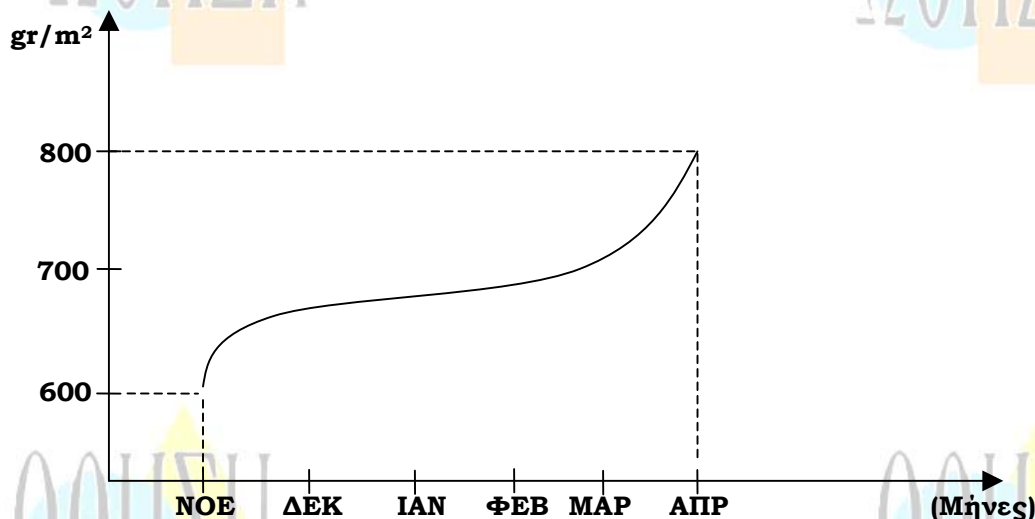
Σελ. 71

«Στους αποικοδομητές ανήκουν...τους φυτικούς οργανισμούς»

Θα μπορούσε, επίσης, να αναφερθεί και ο ρόλος τους στον κύκλο του άνθρακα και στον κύκλο του αζώτου.

ΘΕΜΑ 4

Η μεταβολή της βιομάζας των παραγωγών που αντιστοιχεί σε 1 m^2 επιφάνειας ενός χερσαίου, παραδειγματος χάρη φρυγανικού οικοσυστήματος φαίνεται στη γραφική παράσταση που ακολουθεί:

Να υπολογίσετε την καθαρή πρωτογενή παραγωγικότητα από το Νοέμβριο έως τον Απρίλιο

Μονάδες 4

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

Καθαρή πρωτογενής παραγωγικότητα = (τελική βιομάζα - αρχική βιομάζα) / χρονικό διάστημα παρατήρησης $\Rightarrow$

Καθαρή πρωτογενής παραγωγικότητα = $(800 \text{ gr/m}^2 - 600 \text{ gr/m}^2)$ σε 5 μήνες = 200 gr/m^2 σε 5 μήνες ή $200 \text{ gr} / \text{m}^2 \cdot 5 \text{ μήνες}$ ή $0,2 \text{ Kg} / \text{m}^2 \cdot 5 \text{ μήνες}$

Να περιγράψετε τη μέθοδο με την οποία μπορεί να προσδιοριστεί η καθαρή πρωτογενής παραγωγικότητα σε ένα φρυγανικό οικοσύστημα

Μονάδες 5

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

Σελ. 79 1^η στήλη

«Επισκεπτόμαστε, λοιπόν...καθαρή πρωτογενή παραγωγικότητα.»

Να αναφέρετε τους παράγοντες που καθορίζουν το μέγεθος της πρωτογενούς παραγωγικότητας σε ένα χερσαίο οικοσύστημα

Μονάδες 10

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

Οι παράγοντες που καθορίζουν το μέγεθος της πρωτογενούς παραγωγικότητας:
Σελ. 79 2^η στήλη:

«Οι κύριοι παράγοντες...για τα χερσαία οικοσυστήματα. »

Προσοχή! Να μην αναφερθεί το βάθος στο οποίο διεισδύει η ηλιακή ακτινοβολία στο υδάτινο οικοσύστημα.

Να αναφέρετε τέσσερα φυτά που αφθονούν σε ένα τυπικό φρυγανικό οικοσύστημα, καθώς και το λόγο για τον οποίο αναπτύσσονται σε αυτόν τον τύπο οικοσυστήματος

Μονάδες 6

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

Αφθονούν φυτά όπως το θυμάρι, λαδανιά, ρίγανη, λεβάντα (ασφάκα, γαλαστοιβή) κ.α.

Τα φυτά αυτά είναι ικανά να επιβιώσουν στο μακρύ και άνυδρο καλοκαίρι της πατρίδας μας.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ**ΘΕΜΑ 1^ο**

Χωρίς ιδιαίτερες δυσκολίες

ΘΕΜΑ 2^ο

Χωρίς ιδιαίτερες δυσκολίες. Απαιτεί απλή αναπαραγωγή γνώσεων από τις δύο ενότητες της εξεταστέας ύλης.

ΘΕΜΑ 3^ο

Χωρίς ιδιαίτερες δυσκολίες. Απαιτεί απλή αναπαραγωγή γνώσεων από συγκεκριμένες παραγράφους της εξεταστέας ύλης.

ΘΕΜΑ 4^ο

Πρόβλημα υπό μορφή διαγράμματος. Απαιτεί από τον υποψήφιο την ικανότητα να το ερμηνεύει καθώς και να το συσχετίζει με την αντίστοιχη θεωρία. Απαιτεί καλή γνώση της έννοιας της παραγωγικότητας.

ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Τα θέματα καλύπτουν σημαντικό τμήμα της ύλης. Καλά προετοιμασμένοι μαθητές μπορούν να ανταποκριθούν με επιτυχία στα συγκεκριμένα θέματα.